

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Υπηρεσία Ενημέρωσης και
Δημόσιας Διπλωματίας

Αθήνα, 20 Ιανουαρίου 2014

Παρουσίαση προτεραιοτήτων ελληνικής Προεδρίας από τον Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης και ΥΠΕΞ, Ευ. Βενιζέλο στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και απαντήσεις σε ερωτήσεις ευρωβουλευτών (Βρυξέλλες, 20.01.2014)

Πραγματοποιήθηκε, σήμερα Δευτέρα 20 Ιανουαρίου, η παρουσίαση των προτεραιοτήτων της ελληνικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τον Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης και Υπουργό Εξωτερικών, κ. Ευάγγελο Βενιζέλο.

Ο κ. Βενιζέλος ενημέρωσε κατ' αρχάς τους ευρωβουλευτές, εκ μέρους της Ύπατης Εκπροσώπου της ΕΕ για θέματα εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας, Catherine Ashton, για τα αποτελέσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, το οποίο συνεδρίασε, σήμερα, στις Βρυξέλλες. Στη συνέχεια, παρουσίασε τις προτεραιότητες της ελληνικής Προεδρίας, τονίζοντας ότι αυτές αποτελούν προτεραιότητες όλων των ευρωπαϊκών κοινωνιών.

Ο ίδιος επεσήμανε, επίσης, ότι η έλλειψη μνημόνευσης της πολιτικής Διεύρυνσης για τα Δυτικά Βαλκάνια μεταξύ των προτεραιοτήτων οφείλεται στο γεγονός ότι η Διεύρυνση αποτέλεσε την πρώτη προτεραιότητα της προηγούμενης ελληνικής προεδρίας (2003), η οποία πραγματοποιήθηκε με την Ατζέντα της Θεσσαλονίκης και την υιοθέτηση αυτής από το Συμβούλιο. Οι ελληνικές Προεδρίες, σημείωσε ο ίδιος, έχουν ταυτιστεί με μεγάλα κύματα διεύρυνσης της ΕΕ, καθώς το 1994 πραγματοποιήθηκε η Σύνοδος Κορυφής της Κέρκυρας, η οποία σφράγισε τη μετάβαση από την Ευρώπη των 12 στην Ευρώπη των 15, ενώ το 2003, υπογράφηκε η Συνθήκη των Αθηνών που οδήγησε στην ένταξη δέκα νέων κρατών μελών.

Με δεδομένη λοιπόν την υιοθέτηση της Ατζέντας της Θεσσαλονίκης από το Συμβούλιο, η ενταξιακή προοπτική των Δυτικών Βαλκανίων αποτελεί την τρέχουσα πολιτική της ΕΕ και δεν αποτελεί πλέον πρόταση της ελληνικής Προεδρίας υπό μορφή προτεραιότητας, καθώς «υποχρέωση μας είναι να εφαρμόσουμε την απόφαση που έχει ήδη λάβει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο». Στο πλαίσιο αυτό, τόνισε τη σημασία της σύγκλησης, αύριο 21 Ιανουαρίου, της Διακυβερνητικής Διάσκεψης ΕΕ-Σερβίας και της ένταξης της Κροατίας στην ΕΕ, ενώ ανέφερε την ελληνική υποστήριξη στην άμεση έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Αλβανία, ζήτημα που θα συζητηθεί τον Ιούνιο. Αναφέρθηκε στη θέση του Συμβουλίου σχετικά με την ενταξιακή πορεία του Μαυροβουνίου, καθώς και στις θεσμικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει η ενταξιακή πορεία της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Επίσης, αναφέρθηκε στην αιρεσιμότητα που πρέπει να τηρηθεί στην περίπτωση της πΓΔΜ, προκειμένου να επιτευχθεί η έναρξη των ενταξιακών της διαπραγματεύσεων.

Ως προς την Τουρκία, ο ίδιος χαιρέτισε το άνοιγμα του Κεφαλαίου 22 και τόνισε ότι η ενταξιακή πορεία της χώρας κρίνεται με βάση την ανταπόκρισή της στα θεμελιώδη κριτήρια

της ΕΕ, ιδίως στο πλαίσιο της τρέχουσας πολιτικής και θεσμικής κρίσης στη γείτονα, καθώς και με βάση τη συμμόρφωσή της με τα κριτήρια της Κοπεγχάγης στο θέμα της Κύπρου. Ειδικότερα επ' αυτού, τόνισε ότι δε νοείται η συνεχιζόμενη μη αναγνώριση και η μη παραδοχή της ύπαρξης της Κυπριακής Δημοκρατία από την Τουρκία. Στο πλαίσιο αυτό, τόνισε ότι υπάρχουν, πάντως, κεφάλαια στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις που δεν επηρεάζονται από τα ζητήματα αυτά και τα οποία θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για διατήρηση της δυναμικής στις σχέσεις Τουρκίας – ΕΕ, καθώς «για την Ελλάδα, η ευρωπαϊκή Τουρκία, η θεσμικά και πολιτικά σταθερή Τουρκία, είναι πάντα ένα μεγάλο ζητούμενο και βασική προτεραιότητα της εξωτερικής της πολιτικής».

Ακολούθησαν ερωτήσεις από τους παρόντες ευρωβουλευτές, οι θεματικές των οποίων αφορούσαν:

- Τις σχέσεις της ΕΕ με την Ουκρανία και τη Ρωσία, υπό το φως των πρόσφατων εξελίξεων, μετά τη ματαιώση σύναψης Συμφωνίας Σύνδεσης Ουκρανίας - ΕΕ και την προσέγγιση της χώρας με τη Ρωσία. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται, επίσης, και ερωτήσεις που υπεβλήθησαν σχετικά με το μέλλον της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης της ΕΕ.
- Την πορεία των διαπραγματεύσεων με τις ΗΠΑ για τη σύναψη της Διατλαντικής Συμφωνίας Ελευθέρου Εμπορίου.
- Τις εξελίξεις στη Συρία, τις προοπτικές της πρωτοβουλίας Γενεύη ΙΙ και το ζήτημα της καταστροφής του χημικού οπλοστασίου της χώρας.
- Τις εξελίξεις στην Αίγυπτο, τον Λίβανο και το Ιράκ.
- Τις εξελίξεις σε Αφγανιστάν και Κεντρική Αφρικανική Δημοκρατία.
- Τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή, ιδίως όσον αφορά το Παλαιστινιακό ζήτημα.
- Τις εξελίξεις στην Τουρκία και το ενδεχόμενο να σημειωθεί πρόοδος στο Κυπριακό ζήτημα κατά τη διάρκεια της ελληνικής Προεδρίας.
- Τις σχέσεις με την πΓΔΜ και το ενδεχόμενο προόδου της ενταξιακής της πορείας κατά τη διάρκεια της ελληνικής Προεδρίας.
- Το ρόλο της τρόικας στην Ελλάδα, τα λάθη που ενδεχομένως έγιναν και την άνοδο του ευρωσκεπτικισμού στην Ευρώπη.

Σε σχέση με την Ουκρανία, ο κ. Ευάγγελος Βενιζέλος επιβεβαίωσε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ότι το ζήτημα της Ουκρανίας - όπως και τα ζητήματα της Συρίας και της Αιγύπτου - έχει απασχολήσει το Συμβούλιο σε όλες του τις συνεδριάσεις τους τελευταίους μήνες.

Σημείωσε ότι «η πολιτική του διλήμματος ή με την ΕΕ ή με τη Ρωσία δεν απέδωσε καρπούς» γιατί «το πραγματικό δίλημμα που είχε να αντιμετωπίσει η Ουκρανία την περίοδο της Συνόδου Κορυφής του Βιλνιους δεν ήταν το δίλημμα ανάμεσα στην ευρωπαϊκή πορεία ή την επιστροφή στη στενή σχέση με τη Ρωσία αλλά το δίλημμα ενόψει της επαπειλούμενης δημοσιονομικής κατάρρευσης στο Διεθνές εάν θα βρει τη σωτηρία της Νομισματικό Ταμείο ή σε κάποιον άλλο που θα σπεύσει να τη βοηθήσει». Σχετικά, υπενθύμισε ότι την επομένη του Βιλνιους η ρωσική Κυβέρνηση αποφάσισε να αγοράσει ουκρανικά ομόλογα ύψους 15 δις σώζοντας την Ουκρανία από μια δημοσιονομική καταστροφή «με ό,τι αυτό σημαίνει για τους διεθνείς συσχετισμούς στην περιοχή».

Ο κ. Βενιζέλος σημείωσε ότι η ελληνική Προεδρία βεβαίως και έχει υποχρέωση να εφαρμόσει τις αποφάσεις που ελήφθησαν στο Βιλνιους και θα τις εφαρμόσει, ενώ επιβεβαίωσε ότι σε επίπεδο Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων το βασικό αντικείμενο μίας εκ των επόμενων Συνόδων θα είναι η Ανατολική Εταιρική Σχέση, όπως έχουν ζητήσει πολλά κράτη-μέλη.

Υπογράμμισε, στο πλαίσιο αυτό, ότι υπό το φως του Βίνιους και των εξελίξεων στην Ουκρανία, «επανεξετάζουμε τη στρατηγική μας σχέση με τη Ρωσία και προετοιμαζόμαστε για τη Σύνοδο Κορυφής ΕΕ-Ρωσίας στις 28 Ιανουαρίου». Ωστόσο, επεσήμανε ότι «πρέπει να δούμε με ευθύτητα και ειλικρίνεια εάν μπορούμε να συνεχίσουμε σε μια πολιτική διλημματικού χαρακτήρα ή εάν πρέπει να κάνουμε μια προσέγγιση, η οποία λαμβάνει υπόψη της μια πραγματικότητα που έχει διαμορφωθεί και η οποία στην πραγματικότητα μας επιβάλλει, πριν αξιολογήσουμε την Ανατολική Εταιρική Σχέση, να αξιολογήσουμε και να επανατοποθετήσουμε την εταιρική σχέση ΕΕ-Ρωσίας».

Ο κ. Βενιζέλος τόνισε ότι αν δεν προηγηθεί η αποσαφήνιση της ευρωπαϊκής στρατηγικής σε σχέση με τη Ρωσία, το σύνολο των σχέσεων με όλες τις χώρες που μετέχουν στην Ανατολική γειτονία θα χαρακτηρίζεται από αντιφάσεις και ανεπάρκειες και ενημέρωσε πως αυτό το θέμα συζητήθηκε, σήμερα, στο γεύμα εργασίας των Υπουργών Εξωτερικών, ενώ είχε συζητηθεί και σε πολύωρο γεύμα εργασίας το Δεκέμβριο παρουσία του Ρώσου ΥΠΕΞ κ. Λαβρόφ.

Ο κ. Βενιζέλος δήλωσε ότι «η αλήθεια είναι ότι η στρατηγική μας σε σχέση με τη Ρωσία είναι θύμα μιας πολύ μεγάλης εσωτερικής αντίφασης. Γιατί η κοινή ευρωπαϊκή θέση στο ζήτημα αυτό είναι κατώτερη από το άθροισμα των πολιτικών που ασκούν όλα τα κράτη μέλη σε διμερές επίπεδο με τη Ρωσία» και πρόσθεσε ότι «η εσωτερική αντίφαση φαίνεται πάρα πολύ καθαρά στο γεγονός ότι εκ των πραγμάτων -de facto- η ΕΕ αποδέχεται την προτεραιότητα των ΗΠΑ στα μεγάλα διεθνή θέματα (Συρία, Ιράν»), όπου έχουμε σημαντικές κοινές πρωτοβουλίες ΗΠΑ και Ρωσίας.

Στο επίπεδο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως συμβαίνει και με την Ουκρανία, «μιλάμε με έναν αφηρημένο τρόπο αλλά ξεχνούμε να αναφέρουμε ότι η Ουκρανία, όπως και η Ρωσική Ομοσπονδία, είναι εδώ και πολλά χρόνια πλέον μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης» και πως η Ε.Ε. και το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων δεν είναι σε θέση να επεξεργαστούν μία πολιτική που να περικλείει και τους θεσμούς του Συμβουλίου της Ευρώπης για θέματα δημοκρατίας, ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κράτους δικαίου.

Στη συνέχεια, ο κ. Βενιζέλος αναφέρθηκε στα θέματα της ενεργειακής πολιτικής, των ρωσικών επενδύσεων στην Ευρώπη και της επιχειρηματικής παρουσίας των ευρωπαϊκών κρατών στη Ρωσία, υπογραμμίζοντας ότι «όλοι κινούνται σε διμερές επίπεδο και επιθυμούν να διαφυλάξουν παραδοσιακά προνόμια ή να κάνουν μια νέα τοποθέτηση μπροστά στα νέα δεδομένα, αλλά όχι στο όνομα της ΕΕ». Κατέληξε ότι η ΕΕ πρέπει να ενοποιήσει τη στρατηγική της, να αποσαφηνίσει το στρατηγικό πλαίσιο Ευρώπης-Ρωσίας για να εξεταστεί ξανά σοβαρά η Ανατολική Εταιρική Σχέση. Διαφορετικά πρόκειται για μια «επιπόλαιη και αναποτελεσματική προσέγγιση».

Τέλος, αναφέρθηκε στις πιέσεις που υφίστανται κράτη στην ενεργειακή τους πολιτική στο όνομα του δικαίου του ανταγωνισμού και της λειτουργίας της ενιαίας αγοράς. Συγκεκριμένα, αναφέρθηκε στις πολλές πιέσεις που έχει υποστεί η Ελλάδα σε σχέση με το πρόγραμμα ιδιωτικοποίησης σημαντικών δημοσίων επιχειρήσεων του ενεργειακού τομέα. Κανείς δεν θέλει, σημείωσε, να διαπραγματευθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο όνομα της ΕΕ με τη Ρωσία τις τιμές του φυσικού αερίου με τη Gazprom με ενιαίο τρόπο. Η διαφοροποίηση της τιμής του φυσικού αερίου μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας είναι για την ελληνική οικονομία εξίσου σημαντική με τη διαφοροποίηση των επιτοκίων χορηγήσεων στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. «Έχουμε ακριβότερο χρήμα και ενέργεια για τις επιχειρήσεις μας. Έχουμε μεγάλο πρόβλημα να ανορθώσουμε την ελληνική οικονομία. Αυτό δεν είναι αφηρημένη γεωπολιτική. Είναι πάρα πολύ συγκεκριμένο ζήτημα που συνδέεται με την κατάσταση της

οικονομίας σε όλες τις χώρες, σε όλες τις κοινωνίες, σε όλα τα νοικοκυριά. Αυτό είναι κατά τη γνώμη μου το μεγάλο θέμα σε σχέση με την Ουκρανία και με τη Ρωσία», κατέληξε.

Εξίσου σημαντικές με τη σχέση με τη Ρωσία, πρόσθεσε, είναι και οι σχέσεις της ΕΕ με τον ευρωατλαντικό χώρο, καθώς και ο ευρωατλαντικός διάλογος. Σημείωσε πως η συζήτηση για τη Διατλαντική Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου (ΤΤΙΡ), για το νέο πλαίσιο συνεργασίας στον ευρύτερο χώρο της διεθνούς αγοράς, πρέπει να λαμβάνει υπόψη και τις θεσμικές παραμέτρους, οι οποίες απορρέουν από το γεγονός ότι «μετέχουμε στον ΠΟΕ, στο ΝΑΤΟ κ.ο.κ».

Σε σχέση με τη Συρία, σημείωσε ότι το κύριο ζήτημα που απασχόλησε, σήμερα, το Συμβούλιο ήταν αν η πρόσκληση του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ να συμμετάσχει το Ιράν στη Γενεύη ΙΙ δημιουργεί προβλήματα ή μπορεί να προκαλέσει την άρνηση της μετριοπαθούς συριακής αντιπολίτευσης να συμμετάσχει στη Διάσκεψη. Αναφερόμενος στην παρέμβασή του στο Συμβούλιο, ο κ. Βενιζέλος σημείωσε ότι «πρέπει να διαφυλάξουμε το κύρος, την αξιοπιστία και τη νομιμοποίηση της διαδικασίας αυτής. Δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να δώσουμε την εντύπωση ότι η ΕΕ διαφωνεί με τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ που είναι ο συγκαλών τη διάσκεψη, ο οικοδεσπότης και ο θεσμικός εγγυητής και δεν πρέπει να αφήσουμε τη μετριοπαθή συριακή αντιπολίτευση να υπαναχωρήσει και να μην έλθει γιατί χωρίς αυτή δεν υπάρχουν οι ελάχιστοι συνομιλητές», τονίζοντας ότι πρέπει οπωσδήποτε να συμμετάσχει. Αναγνώρισε ότι σαφώς δεν εκπροσωπούνται όλες οι εθνότητες, οι οντότητες και παράγοντες, αλλά μόνο ένα τμήμα της μετριοπαθούς αντιπολίτευσης, η οποία όμως είναι ο πυρήνας απ' όπου πρέπει να ξεκινήσουμε. «Πρέπει να διασώσουμε τη διαδικασία και να προφυλάξουμε την τριγωνική σχέση Ηνωμένα Έθνη - Ηνωμένες Πολιτείες - Ευρωπαϊκή Ένωση και τη σχέση με τη Ρωσία», καθώς χωρίς την πρωτοβουλία Κέρι-Λαβρόφ δεν θα ξεκινούσε η διαδικασία αυτή, κατέληξε.

Σε σχέση με την καταστροφή των χημικών όπλων, σημείωσε ότι αυτή δεν απασχόλησε το Συμβούλιο, καθώς εκτελείται από τον αρμόδιο διεθνή οργανισμό υπό την αιγίδα ΟΗΕ. Επεσήμανε, ωστόσο, ότι είναι κρίσιμος ο ρόλος των κρατών εκείνων που αποδέχθηκαν να μετάσχουν στην επιχείρηση αυτή. Σημείωσε πως, από πλευράς ευρωπαϊκών κρατών, είναι κρίσιμος ο ρόλος της Δανίας που συμμετέχει στη μεταφορά, της Νορβηγίας (αν και δεν είναι μέλος της ΕΕ), της Ιταλίας που διαθέτει το λιμένα της Καλαβρίας, ο οποίος είναι εξειδικευμένος στη μεταφορά επικίνδυνων χημικών ουσιών και των ΗΠΑ που διαθέτουν το σκάφος - εργαστήριο όπου θα γίνει η υδρόλυση).

Ως χώρα, σημείωσε, είναι προφανές ότι η Ελλάδα δεν επιθυμεί να γίνει αυτή η επιχείρηση στη Μεσόγειο και πως είναι πολύ πιο λογικό και ασφαλές να γίνει στον Ατλαντικό. Ενημέρωσε, επίσης, πως η Πορτογαλική Κυβέρνηση είναι σε ετοιμότητα να διαθέσει λιμάνι στις Αζόρες για τη μεταφόρτωση.

Επιβεβαίωσε, με βάση τη διερεύνηση που έχει γίνει και τις συζητήσεις με άλλες κυβερνήσεις όπως η γερμανική, ότι δεν πρόκειται να γίνει καμία απόρριψη υλικού στη θάλασσα. Το αποτέλεσμα της υδρόλυσης θα μεταφερθεί χερσαία στη Γερμανία, όπου θα ολοκληρωθεί η καταστροφή σε εξειδικευμένα εργοστάσια. Κατέληξε, λέγοντας ότι θα απευθυνθεί στον αρμόδιο Διεθνή Οργανισμό κοινή επιστολή από την ελληνική Προεδρία, την Ιταλίδα ΥΠΕΞ αλλά και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία θα αναλάβει σχετική πρωτοβουλία. Πρόσθεσε ότι έχει ζητηθεί από την Catherine Ashton να ενεργήσει στο όνομα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ώστε να υπάρξει η απόλυτη βεβαιότητα ότι δεν θα κινδυνεύσει το μεσογειακό περιβάλλον και πως πρέπει αυτή η εγγύηση να δοθεί από τον ΟΗΕ και από τον αρμόδιο για τα χημικά όπλα οργανισμό.

Σε σχέση με την Αίγυπτο, ο κ. Βενιζέλος τόνισε ότι, σύμφωνα με το Συμβούλιο, το νέο Σύνταγμα της χώρας αποτελεί σημαντικό βήμα, μολονότι υιοθετήθηκε με συμμετοχή σχετικά μικρή για τα ευρωπαϊκά δεδομένα, αλλά δήλωσε ότι, σύμφωνα με τα αιγυπτιακά δεδομένα, η συμμετοχή είναι πολύ μεγαλύτερη από την προηγούμενη. Ο ίδιος τόνισε ότι είναι σημαντικό η ΕΕ να επιμείνει σε μια συναινετική διαδικασία που θα περιλαμβάνει όλες τις πολιτικές δυνάμεις της χώρας, ενώ σημείωσε ότι τα συμπεράσματα του Συμβουλίου αποτυπώνουν διαχρονικά την πίεση της ΕΕ για την εφαρμογή του οδικού χάρτη που έχει εξαγγείλει η μεταβατική αιγυπτιακή κυβέρνηση με σκοπό τη μετάβαση στην ομαλότητα.

Σε σχέση με την κατάσταση στο Αφγανιστάν, τόνισε τη σημασία της υπογραφής συμφωνίας ασφαλείας μεταξύ ΗΠΑ και Αφγανιστάν, ενώ σημείωσε ότι το κύριο forum για το ζήτημα είναι το NATO και το σχήμα ISAF.

Στο θέμα του διαλόγου για την ειρήνη στη Μέση Ανατολή, ο κ. Βενιζέλος ανέφερε ότι είναι προφανές ότι δε θα βρεθεί καλύτερη στιγμή, καθώς η παλαιστινιακή κυβέρνηση είναι έτοιμη για σημαντικά βήματα. Επίσης, σημείωσε ότι, από ισραηλινής πλευράς, οι συσχετισμοί πάντα ακολουθούν μια συγκεκριμένη καμπύλη, αλλά υπάρχει δυναμική (momentum), ιδίως μετά τις εργώδεις προσπάθειες του Αμερικανού Υπουργού Εξωτερικών, κ. John Kerry. Ο ίδιος τόνισε ότι, προφανώς, υπάρχουν παραβιάσεις αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, αλλά ότι το σημαντικό είναι να μη διακοπεί ο διάλογος μεταξύ των δύο πλευρών και να αρχίσει να αποκτά ένα συγκεκριμένο και ουσιαστικό περιεχόμενο. Στο πλαίσιο αυτό, τόνισε ότι η ΕΕ είναι έτοιμη να βοηθήσει οικονομικά, προσφέροντας ένα οικονομικό «δέλεαρ», εφόσον πρώτα διατηρηθεί ο διάλογος και επιτευχθεί μια βασική πολιτική συμφωνία, εξέλιξη την οποία χαρακτήρισε ως πάρα πολύ δύσκολη.

Σε σχέση με την κατάσταση στην Κεντρική Αφρικανική Δημοκρατία, ο κ. Βενιζέλος ανέφερε ότι το Συμβούλιο αποφάσισε να μην ενεργοποιήσει την ευρωπαϊκή μονάδα μάχης της ΕΕ (battle group), καθώς η στρατιωτική επιτροπή της ΕΕ δεν προκρίνει αυτή την επιλογή. Ανέφερε ότι, κατά σύμπτωση, η ευρωπαϊκή μονάδα μάχης αποτελείται σήμερα κατά πλειοψηφία από Έλληνες στρατιώτες (1.100 σε σύνολο 1.500). Ο κ. Βενιζέλος επισήμανε ότι το Συμβούλιο αποφάσισε ανάληψη πρωτοβουλίας στο πλαίσιο της ΚΕΠΑΑ και σημείωσε ότι η Ελλάδα συνεργάζεται με τη Γαλλία στον τομέα της εκπαίδευσης της ομάδας που θα σταλεί στην Κεντρική Αφρικανική Δημοκρατία. Η ομάδα αυτή θα εκπαιδευτεί στο στρατηγείο της Λάρισας, χωρίς όμως συμμετοχή Ελλήνων στρατιωτών.

Σε σχέση με το Λίβανο, ο κ. Βενιζέλος τόνισε ότι το ζητούμενο είναι να σχηματιστεί κυβέρνηση και να αναληφθεί μια συγκεκριμένη και φιλόδοξη πρωτοβουλία της ΕΕ, θέμα το οποίο έχει συζητηθεί στο Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων του Δεκεμβρίου. Ανέφερε ότι ο Λίβανος είναι συνεχώς «θύμα των περιστάσεων», λόγω των αλληπάλληλων κυμάτων προσφύγων που έχει δεχτεί (Παλαιστίνιοι και Σύριοι), ενώ η κατάσταση στη χώρα είναι ούτως η άλλως έκρυθμη.

Στο θέμα του Ιράκ, επισήμανε ότι είναι υπαρκτός ο κίνδυνος διάλυσης της χώρας σε επίπεδο θεσμικής υπόστασης και τόνισε ότι η διεξαγωγή του Συμβουλίου σύνδεσης ΕΕ-Ιράκ, σήμερα στις Βρυξέλλες, υπό την Προεδρία του Έλληνα Υφυπουργού εξωτερικών κ. Δ. Κούρκουλα, υπό τις παρούσες περιστάσεις και την έκρηξη βίας στη χώρα, είναι ιδιαίτερα σημαντική και αποτελεί ενθάρρυνση προς την ιρακινή κυβέρνηση.

Σε σχέση με τη διεύρυνση προς τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, ο κ. Βενιζέλος έκανε ιδιαίτερη αναφορά στην ηΓΔΜ, σημειώνοντας: «Η Ελληνική Προεδρία θα εφαρμόσει όσα περιλαμβάνονται στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 19ης/20ής Δεκεμβρίου 2013 και του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων της 17ης Δεκεμβρίου. Ως

Πρόεδρος του Συμβουλίου είμαι έτοιμος τις επόμενες ημέρες να επισκεφτώ όλες τις χώρες της περιοχής και φυσικά θα επισκεφτώ και τα Σκόπια, χωρίς καμία διάκριση ή διαφοροποίηση, και θα έχουμε την ευκαιρία για συζητήσεις ανάμεσα στην Προεδρία του Συμβουλίου και στην κυβέρνηση της πΓΔΜ. Έχω ήδη συναντηθεί δύο φορές από τότε που ανέλαβα τα καθήκοντα μου με τον ομόλογό μου της πΓΔΜ και στις Βρυξέλλες και στη Νέα Υόρκη, έχω συναντηθεί με τον αρχηγό του μεγαλύτερου αλβανικού κόμματος που μετέχει στην κυβέρνηση, τον κ. Ahmeti, και ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι η ελληνική θέση είναι μετριοπαθής και υπεύθυνη. Έχουμε δηλώσει σε όλους τους τόνους ότι σεβόμαστε τη διαδικασία του ΟΗΕ, αποδεχόμαστε και σεβόμαστε τον ρόλο του κ. Nimetz, είμαστε σε στενή επαφή μαζί του, αποδεχόμαστε ένα σύνθετο όνομα με γεωγραφικό προσδιορισμό δίπλα στον όρο Μακεδονία, αλλά ένα όνομα για κάθε χρήση. Είναι η περιβόητη έννοια του erga omnes. Ένα όνομα για εσωτερική και εξωτερική χρήση.

Η ένσταση ότι «δεν μπορούμε να αλλάξουμε το Σύνταγμά μας» είναι μια ένσταση ακατανόητη για ευρωπαϊκή χώρα, γιατί όλες οι ευρωπαϊκές χώρες αλλάζουμε συνεχώς τα εθνικά Συντάγματα για να συμμορφωθούμε είτε με το ευρωπαϊκό δίκαιο είτε με τη νομολογία του ΕΔΔΑ και, γενικώς, για να συγκροτήσουμε έναν ενιαίο ευρωπαϊκό συνταγματικό χώρο. Άλλωστε και η συμφωνία της Οχρίδας, η οποία είναι διεθνотική, μεταξύ της σλαβικής και της αλβανικής κοινότητας, ήταν μια συμφωνία υβριδική, διεθνής και συνταγματική και εκ του πλαγίου άλλαξε το σύνταγμα. Το ζήτημα, όμως, δεν είναι το όνομα. Το πρόβλημα για την ενταξιακή προοπτική της πΓΔΜ είναι η γενική εφαρμογή και ισχύς των κριτηρίων της Κοπεγχάγης, η δημοκρατία, το κράτος δικαίου, η εσωτερική πολιτική κατάσταση, τα ανθρώπινα δικαιώματα, το γεγονός ότι έχουμε μια επίσημη κρατική ιδεολογία, το γεγονός ότι υπάρχουν πολύ μεγάλα ανοιχτά ζητήματα με άλλες χώρες, όπως είναι η Βουλγαρία, ζητήματα που έχουν σχέση με τις αξίες της ΕΕ και τα κριτήρια που πρέπει να πληρούν τα υποψήφια κράτη».

Σε σχέση με την Τουρκία, ο κ. Βενιζέλος ανέφερε τα εξής: «Νομίζω ότι πρέπει να επιφυλαχθούμε να ακούσουμε τι θα συζητήσει ο κ. Erdogan αύριο με τον Πρόεδρο Van Rompuy, τον Πρόεδρο Barroso και τον Πρόεδρο Schultz. Αλλά, βεβαίως, υπάρχουν τα ευρωπαϊκά κριτήρια, τα οποία ισχύουν για κάθε υποψήφια χώρα. Εφόσον η Τουρκία είναι υποψήφια χώρα, πρέπει να πληροί τα κριτήρια αυτά, να ανταποκρίνεται σε ευαισθησίες και αξίες. Για εμάς ως Ελλάδα, σε διμερές επίπεδο, το μεγάλο πρόβλημα είναι να αποφευχθεί η λεγόμενη εξαγωγή της εσωτερικής έντασης. Ιστορικά, διαχρονικά, οι εσωτερικές κρίσεις στην Τουρκία συνδέονται με κρίσεις στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο. Έχουμε ανοιχτά κανάλια διπλωματικών επαφών. Έχουν αλλάξει οι εποχές. Υπάρχουν σοβαρά ανοιχτά προβλήματα. Δεν θέλουμε να ζήσουμε ξανά την εμπειρία της εξαγωγής της εσωτερικής κρίσης».

Σε σχέση με το Κυπριακό, ο κ. Βενιζέλος ανέφερε τα εξής: «Υπάρχει momentum για το Κυπριακό; Για το Κυπριακό υπάρχει momentum εάν υπάρχει momentum στην Τουρκία. Γιατί ο κρίσιμος παράγοντας για την επίλυση του Κυπριακού είναι η Τουρκία. Δεν το λέω εγώ αυτό. Δεν το λέει το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων, ούτε η ελληνική κυβέρνηση. Το λέει η σταθερή νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, που θεωρεί ότι τον έλεγχο στο βόρειο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου τον ασκεί η Τουρκία, εναντίον της οποίας ασκούνται οι ατομικές προσφυγές όποιου θίγεται στα θεμελιώδη δικαιώματά του και καταφεύγει στο δικαστήριο του Στρασβούργου. Άρα, η θέση της Τουρκίας είναι τελείως διαφορετική από τη θέση τη δική μας και οποιουδήποτε άλλου κράτους.

Ο διάλογος γίνεται ανάμεσα στις δύο κοινότητες, την ελληνοκυπριακή και την τουρκοκυπριακή, αλλά βασίζεται σε ορισμένες αρχές. Ο κ. Davutoglu και εγώ συμφωνήσαμε η Αθήνα να δεχθεί τον διαπραγματευτή της τουρκοκυπριακής κοινότητας, που είναι θεσμική

οντότητα του κυπριακού Συντάγματος του 1960, και η Άγκυρα να δεχθεί τον διαπραγματευτή της ελληνοκυπριακής κοινότητας, αλλά αυτό θα γίνει αφού συμφωνηθεί το κοινό ανακοινωθέν μεταξύ των δύο ηγετών των κοινοτήτων και ξεκινήσουν οι ουσιαστικές διαπραγματεύσεις. Οι προϋποθέσεις είναι αυτονόητες: ο σεβασμός των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας, το ευρωπαϊκό κεκτημένο και τρεις αρχές που διέπουν κάθε ομοσπονδιακό κράτος, γιατί πάμε για μία Κύπρο ομοσπονδιακή, διζωνική, δικοινοτική: Ενιαία νομική προσωπικότητα, ενιαία κυριαρχία και ενιαία ιθαγένεια. Και όλα αυτά να γίνουν δεκτά με δημοψήφισμα, γιατί αν δεν ψηφίσει ο κυπριακός λαός στο δημοψήφισμα δεν υπάρχει λύση. Άρα πρέπει να πάμε σε μία λύση, η οποία να μπορεί να γίνει δεκτή με δημοψήφισμα στη βάση των αρχών της αυτοδιάθεσης, που έχουν γίνει δεκτές ήδη από το 2003 από τον ίδιο τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ».

Σε απάντηση στο ερώτημα περί ευρωπαϊκής στρατηγικής ασφάλειας, ο κ. Βενιζέλος σημείωσε ότι «εδώ μας έχει προλάβει το ΝΑΤΟ. Το ΝΑΤΟ άλλαξε δόγμα στη Σύνοδο Κορυφής της Λισαβόνας, η οποία συνέπεσε με τη Σύνοδο Κορυφής ΝΑΤΟ-Ρωσίας, μετασχηματίστηκε σε έναν οργανισμό ασφάλειας, προσπάθησε να βρει τον νέο στόχο, δηλαδή στην πραγματικότητα τη νέα απειλή. Αυτό αντιλαμβάνεστε ότι δεν έχει γίνει με τον ίδιο καθαρό τρόπο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά αυτό είναι κάτι που ανάγεται στο πώς αντιλαμβανόμαστε ιστορικά την ευρωπαϊκή ασφάλεια μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, δηλαδή μετά τους 14 όρους του Προέδρου Wilson και το πώς διαμορφώθηκε η κατάσταση επί Κοινωνίας των Εθνών και επί εποχής Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών».

Τέλος, σε απάντηση του ερωτήματος που του τέθηκε για την τρόικα, ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών κ. Βενιζέλος ανέφερε τα εξής: «Γιατί απαντώ στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων για την τρόικα; Γιατί το ζήτημα της τρόικας είναι πράγματι ένα ζήτημα εξωτερικής πολιτικής και κυριαρχίας και ζήτημα θεσμικής ισοτιμίας των κρατών μελών. Η τρόικα είναι ένα θεσμικό υβρίδιο, το οποίο δεν προβλέπεται από τις ιδρυτικές συνθήκες, το πρωτογενές δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ποιο είναι το καινοφανές στοιχείο; Το γεγονός ότι μετέχει το ΔΝΤ σε μία διαδικασία, που είναι ενδοευρωπαϊκή, που ανήκει στον πυρήνα της ΕΕ και της ευρωζώνης. Αυτό συνέβη γιατί δεν υπήρχαν μηχανισμοί διαχείρισης της κρίσης. Γιατί το εγχείρημα της ευρωζώνης ήταν κατασκευασμένο για φυσιολογικές συνθήκες θερμοκρασίας και πιέσεως. Άρα λοιπόν οι κυβερνήσεις οι ευρωπαϊκές ζήτησαν να έρθει το ΔΝΤ για να συμβάλει στη διαχείριση της κρίσης, εκφράζοντας τη δυσπιστία τους στην Επιτροπή. Η τρόικα είναι έκφραση δυσπιστίας προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Και υπάρχει και μία αλλαγή και διεύρυνση του θεσμικού ρόλου της ΕΚΤ, η οποία δεν ασχολείται μόνο με τον καταστατικό της σκοπό, αλλά και με την παρακολούθηση δημοσιονομικών και οικονομικών πολιτικών κάποιων κρατών μελών. Δεν ασχολείται μόνο με τη νομισματική πολιτική και με τη σταθερότητα των τιμών, που είναι ο βασικός σκοπός της. Άρα λοιπόν υπάρχει ένα θέμα. Και το θέμα αυτό έχει να κάνει με τον σχεδιασμό των προγραμμάτων προσαρμογής.

Αλλά δεν υπήρχε για εμάς άλλη καλύτερη λύση. Η λύση που μας επιβλήθηκε δεν ήταν μία καλή λύση, αλλά ήταν η καλύτερη προσφερόμενη λύση. Γιατί αυτή είναι η κυρίαρχη αντίληψη στην Ευρώπη. Για εμάς δεν υπάρχει καλύτερο περιβάλλον και καλύτερος εταίρος από την Ευρώπη, από τους Ευρωπαίους εταίρους μας στην Ευρωζώνη και την ΕΕ. Ναι, το δάνειο που μας δόθηκε είναι πάρα πολύ μεγάλο, είναι 240 δις. Ναι, αν δεν είχαμε το δάνειο, θα είχαμε ασύντακτη χρεοκοπία και κατάρρευση οικονομική, κοινωνική, πολιτική, ίσως και θεσμική. Ναι, έπρεπε να αποφύγουμε την κατάρρευση και να πάμε σε μία συντεταγμένη λύση. Οι όροι που επιβλήθηκαν είναι όροι πάρα πολύ αυστηροί. Είναι όροι που απορρέουν από μία ολόκληρη αντίληψη οικονομική, πολιτική, ιδεολογική. Αυτός είναι ο εσωτερικός συσχετισμός στην ΕΕ. Έτσι κινούνται όλες οι κυβερνήσεις και όλες οι χώρες, γιατί οι συσχετισμοί δεν είναι πολιτικοί μεταξύ κυβερνήσεων. Είναι συσχετισμοί εθνικών

στρατηγικών μεταξύ κρατών μελών. Και δεν αλλάζουν οι συσχετισμοί αυτοί με την αλλαγή των κυβερνήσεων τόσο εύκολα. Άρα λοιπόν υπάρχει ένα πολύ μεγάλο θέμα, το οποίο οφείλουμε να το δούμε και το βλέπουμε.

Αλλά επιτρέψτε μου να πω ότι είναι έτσι διαρθρωμένο το πρόγραμμα προσαρμογής, ώστε παρά τα κατασκευαστικά λάθη που έχουν γίνει από τους σχεδιαστές του προγράμματος, παρά τα λάθη τα δικά μας και τις καθυστερήσεις στην εφαρμογή βέβαια ενός τόσο δύσκολου προγράμματος, υπό συνθήκες κρίσης – γιατί είναι πάρα πολύ δύσκολο να έχεις ύφεση 25%, ανεργία των νέων 60%, είναι πολύ δύσκολο να έχεις απώλεια εισοδημάτων κατά μέσο όρο 35% – παρά, λοιπόν, τις εσωτερικές δυσκολίες, παρά τα λάθη των σχεδιαστών του προγράμματος, έχουμε καταφέρει να φτιάξουμε ένα πρόγραμμα, που δεν έχει κοστίσει στον Ευρωπαϊό φορολογούμενο ούτε ένα ευρώ. Γιατί το δάνειο εξυπηρετείται, οι εγγυήσεις που έχουν χορηγηθεί δεν θα καταπέσουν και μόνο μία περίπτωση υπάρχει να χρειαστεί να πληρώσουν Ευρωπαίοι φορολογούμενοι: να αποτύχει το πρόγραμμα και να βρεθεί η Ελλάδα εκτός ευρωπαϊκού πλαισίου, γιατί κάποιος δεν καταλαβαίνουν ότι πρέπει να σεβαστούν τις θυσίες του ελληνικού λαού και να πάψουν να ανακυκλώνουν μία άδικη συζήτηση για το αν η Ελλάδα μπορεί ή δεν μπορεί.

Λοιπόν η Ελλάδα μπορεί, το χρέος μας έχει αναδιαρθρωθεί και όσοι μετέχετε σε Επιτροπές που έχουν σχετική αρμοδιότητα, θα παρακαλούσα να υποβάλετε τις σχετικές ερωτήσεις στον επικεφαλής του ESM, τον κ. Regling, για να απαντήσει εκείνος και όχι εγώ πόσο βιώσιμο είναι το ελληνικό χρέος σε όρους καθαρής παρούσας αξίας (net present value), γιατί εκεί φαίνεται πόσο μεγάλη ήταν η αναδιάρθρωση και πόσο πιο βιώσιμο είναι το ελληνικό χρέος σε σχέση με το χρέος άλλων κρατών μελών. Πολύ συνοπτικά αυτή είναι η απάντησή μου. Σας ευχαριστώ πολύ, κ. Πρόεδρε, για την ευκαιρία και για τον χρόνο που μου δώσατε».